

Primària

Llengua 5

Programació

Unitat 7

1. Presentació de la unitat
2. Objectius didàctics
3. Continguts de la unitat/Criteris d'avaluació/Estàndards d'aprenentatge avaluables
4. Selecció d'evidències per al dossier d'aprenentatge (*portfolio*)
5. Competències: descriptors i assoliments
6. Tasques
7. Estratègies metodològiques
8. Recursos
9. Ferramentes d'avaluació
10. Mesures per a la inclusió i l'atenció a la diversitat
11. Autoavaluació del professorat

1. PRESENTACIÓ DE LA UNITAT

Títol

L'univers

Descripció de la unitat

El text expositiu inicial ens farà de suport per a presentar alguns dels continguts que treballarem al llarg de la unitat.

Continuarem l'anàlisi de la formació del lèxic per mitjà de la derivació i analitzarem el significat de diversos prefixos.

Continuarem analitzant els diversos tipus de determinants i aprofundirem en l'anàlisi de la forma i la funció de possessius i de quantificadors (numerals i indefinits). Diferenciarem els numerals cardinals dels ordinals.

Analitzarem els dos usos de la dièresi: en els aplecs *gü, qü* i sobre les vocals *i, u*, per a indicar que no formen diftong amb la vocal anterior. Aquest segon ús comporta un coneixement profund de la prosòdia de la llengua per tal d'identificar si formen diftong o no (més subtil encara en el cas que *i, u* no siguin tòniques), coneixement que no han assolit amb aquesta edat, de manera que el treball constarà sobretot de presentar vocabulari usual per tal que, per memòria visual, en recorden l'escriptura correcta.

Arran de l'anàlisi realitzada la unitat anterior dels textos expositius, n'extraurem les idees més importants per a elaborar-ne el resum escrit. Posarem en pràctica aquest contingut resumint un conte.

Començarem l'anàlisi de diversos gèneres literaris narratius clàssics: en aquesta unitat les característiques del mite.

Arran dels continguts vistos en Expressió oral i escrita insistirem en la Tasca final en la importància d'identificar correctament les idees principals i les secundàries d'un text.

Temporització:

Gener i febrer

2. OBJECTIUS DIDÀCTICS

- Desenvolupar les quatre habilitats lingüístiques bàsiques: llegir, escriure, parlar i escoltar.
- Conèixer el significat de diversos prefixos i usar-los en paraules derivades.
- Conèixer la forma i la funció dels possessius, dels numerals i dels indefinits.
- Usar correctament la dièresi.
- Conèixer les característiques de la narrativa mítica.

3. CONTINGUTS DE LA UNITAT - CRITERIS D'AVALUACIÓ - ESTÀNDARDS D'APRENTATGE AVALUABLES

Continguts	Criteris d'avaluació	Estàndards d'aprenentatge avaluable
<ul style="list-style-type: none"> • Lectura i comprensió d'un text expositiu amb l'entonació, la pronúncia i el ritme adequat. • Formació de paraules derivades amb prefixos. • Identificació del significat que aporten prefixos diversos en paraules derivades donades. • Identificació del significat que aporten els possessius i quantificadors (numerals i indefinits). • Realització de la concordança de determinants en gènere i nombre amb el nom que acompanyen. • Ús de determinants possessius i quantificadors (numerals i indefinits). • Diferenciació dels numerals cardinals i dels ordinals. • Ús de la dièresi en els aplecs <i>gü, qü</i>. • Anàlisi de l'ús de la dièresi en les vocals <i>i, u</i> per a indicar que no fan diftong amb la vocal anterior. • Ús de vocabulari amb dièresi en produccions escrites. • Localització de les idees principals d'un text expositiu. • Redacció del resum d'un text expositiu. 	1. Llegir amb fluïdesa i entonació adequades els textos presentats.	1.1. Llig el text expositiu i la resta de textos de la unitat amb una pronúncia, una entonació i un ritme adequats.
	2. Fer una lectura comprensiva dels textos expositius presentats.	2.1. Reflexiona sobre el contingut del text expositiu. 2.2. Respon les preguntes sobre el contingut del text llegit.
	3. Formar paraules noves amb prefixos.	3.1. Forma paraules derivades afegint prefixos donats.
	4. Identificar i usar correctament els possessius i els quantificadors (numerals i indefinits).	4.1. Identifica els possessius i els utilitza. 4.2. Usa correctament els numerals i en diferència els cardinals dels ordinals. 4.3. Localitza els indefinits, sap a què fan referència i els usa.
	5. Aplicar correctament la norma ortogràfica de la dièresi.	5.1. Posa dièresi quan cal en els aplecs <i>gü, qü</i> . 5.2. Escriu correctament vocabulari usual amb dièresi en la <i>i</i> o la <i>u</i> que desfà el diftong amb la vocal anterior.
	6. Destriar la informació més rellevant d'un text i resumir-lo.	6.1. Identifica i subratlla les idees principals d'un text. 6.2. Redacta un resum coherent i amb sentit d'un text a partir de les idees subratllades.
	7. Resumir oralment una narració.	7.1. Resumix oralment una narració. 7.2. Té cura en el resum oral de no repetir ni oblidar contingut.
	8. Identificar les característiques dels mites.	8.1. Reconeix les característiques dels protagonistes dels mites. 8.2. Comprén l'explicació sobrenatural que donen els mites a fets diversos.

<ul style="list-style-type: none"> • Narració resumida d'un conte, mantenint el sentit i la coherència i sense donar informació sobrerera. • Caracterització dels personatges dels mites. • Identificació de la finalitat dels mites. • Interés per la lectura de textos literaris. • Interés per millorar la competència lingüística per mitjà de la tècnica d'estudi del subratllat i el resum. • Reflexió i avaluació sobre el procés d'aprenentatge propi. • Interés per millorar el treball propi. • Respecte pel treball dels companys i les companyes. 	<p>9. Identificar les idees principals i secundàries d'un text.</p>	<p>9.1. Sap identificar les idees principals i secundàries d'un text.</p>
	<p>10. Fomentar l'autoavaluació i la reflexió en el procés d'aprenentatge propi.</p>	<p>10.1. Realitza l'autoavaluació i reflexiona sobre el procés d'aprenentatge propi.</p>

4. SELECCIÓ D'EVIDÈNCIES PER AL DOSSIER D'APRENTATGE (*portfolio*)

Els estàndards d'aprenentatge mostren el grau d'assoliment dels criteris d'avaluació des de la mateixa descripció i concreció del criteri. Per a facilitar el seguiment del desenvolupament de cada estàndard buscarem evidències de l'alumnat que en mostren l'evolució en cada un d'aquests.

En l'annex d'avaluació es proposa un dossier d'aprenentatge d'evidències per als estàndards d'aprenentatge. El quadre següent suggerix una selecció d'algunes d'aquestes possibles evidències. El professorat podrà substituir-les per d'altres que considere més rellevants per al desenvolupament del seu grup.

Libre de l'alumnat (LA) / Quadern de l'alumnat (QA) / Proposta didàctica (PD) / Recursos fotocopiabls (RF)

Estàndards d'aprenentatge avaluable	Selecció d'evidències per al dossier d'aprenentatge
1.1. Llig el text expositiu i la resta de textos de la unitat amb una pronúncia, una entonació i un ritme adequats.	<ul style="list-style-type: none"> • Proposta de textos del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Proposta d'aprenentatge cooperatiu de la PD.
2.1. Reflexiona sobre el contingut del text expositiu.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA.
2.2. Respon les preguntes sobre el contingut del text llegit.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Proposta de comprensió lectora de la PD.
3.1. Forma paraules derivades afegint prefixos donats.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Fitxa de reforç i fitxa d'ampliació dels RF.
4.1. Identifica els possessius i els utilitza.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Fitxa de reforç dels RF.
4.2. Usa correctament els numerals i en diferència els cardinals dels ordinals.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Fitxa de reforç i fitxa d'ampliació dels RF.
4.3. Localitza els indefinits, sap a què fan referència i els usa.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Fitxa d'ampliació dels RF.

5.1. Posa dièresi quan cal en els aplecs <i>gü</i> , <i>qü</i> .	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Fitxa de reforç i fitxa d'ampliació dels RF.
5.2. Escriu correctament vocabulari usual amb dièresi en la <i>i</i> o la <i>u</i> que desfà el diftong amb la vocal anterior.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Fitxa de reforç i fitxa d'ampliació dels RF.
6.1. Identifica i subratlla les idees principals d'un text.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD.
6.2. Redacta un resum coherent i amb sentit d'un text a partir de les idees subratllades.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Selecció d'activitats del QA.
7.1. Resumix oralment una narració.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Proposta d'aprenentatge cooperatiu de la PD.
7.2. Té cura en el resum oral de no repetir ni oblidar contingut.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Proposta d'aprenentatge cooperatiu de la PD.
8.1. Reconeix les característiques dels protagonistes dels mites.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD. • Proposta d'aprenentatge cooperatiu de la PD.
8.2. Comprén l'explicació sobrenatural que donen els mites a fets diversos.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD.
9.1. Sap identificar les idees principals i secundàries d'un text.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del LA. • Activitats de reforç i d'ampliació de la PD.
10.1. Realitza l'autoavaluació i reflexiona sobre el procés d'aprenentatge propi.	<ul style="list-style-type: none"> • Selecció d'activitats del Repàs de la unitat del LA. • Dianes i rúbriques de l'annex d'avaluació. • Proposta d'aprenentatge cooperatiu de la PD.

5. COMPETÈNCIES: DESCRIPTORS I ACOMPLIMENTS

Competència	Descriptor	Acompliment
<i>Comunicació lingüística.</i>	Comprendre el sentit dels textos escrits.	Llig, comprén i valora els textos presentats.
	Usar el coneixement de les estructures lingüístiques i de les normes ortogràfiques i gramaticals a l'hora d'elaborar textos escrits.	Reconeix el valor de la llengua com a eina de comunicació i com a objecte d'observació i anàlisi. Coneix, respecta i valora les normes ortogràfiques que regulen l'ús de la dièresi. Forma paraules derivades amb prefixos. Usa correctament els possessius i els quantificadors (numerals i indefinits).
	Expressar oralment qualsevol tipus d'informació de manera ordenada i clara.	Resumix oralment un conte vocalitzant i fent l'entonació i les pauses adequades.
	Elaborar textos de diferents tipus de manera creativa i amb sentit literari.	Adquirir i usa vocabulari adequat a contextos diversos. Expressa idees, emocions, vivències i opinions.
	<i>Pla lector:</i> Divertir-se amb la lectura.	Valora la lectura com a font d'entreteniment i plaer.
<i>Competència matemàtica competències bàsiques en ciència i tecnologia.</i>	Manejar el llenguatge matemàtic amb precisió en qualsevol context.	Identifica, escriu i usa els numerals cardinals i els numerals ordinals. Ordena i fa sèries d'elements. Observa la informació imprecisa que aporten els indefinits.
	Aplicar mètodes científics rigorosos per tal de comprendre millor la realitat que ens envolta.	Localitza i subratlla les idees principals i les secundàries d'un text.
<i>Competència digital.</i>	Fer servir fonts diverses per a la recerca d'informació.	Utilitza diccionaris digitals. Consulta pàgines web relacionades amb la tasca proposada. Usa diferents fonts per a localitzar informació per a elaborar un text expositiu.
	Manejar eines digitals per a la construcció de coneixement.	Usa els recursos digitals associats a la unitat.

<i>Aprendre a aprendre.</i>	Aplicar estratègies per a la millora del pensament creatiu, crític, emocional, interdependent...	És constant en el treball. Aplica els continguts apresos en les produccions orals i escrites.
	<i>Intel·ligències múltiples:</i> Desenvolupar les diferents intel·ligències múltiples.	Reflexiona i participa en el procés d'aprenentatge. Para atenció a aprendre i a memoritzar conceptes.
<i>Competències socials i cíviques.</i>	Mostrar disponibilitat per participar activament en els àmbits de participació establits.	Busca informació activament en textos expositius sobre l'univers.
	<i>Educació en valors:</i> Aprendre a comportar-se des del coneixement dels diferents valors.	Respecta els moments de conversa i reflexió entre els companys en situacions comunicatives a l'aula.
<i>Sentit d'iniciativa i esperit emprenedor.</i>	Mostrar iniciativa personal per iniciar o promoure accions noves.	Reflexiona i participa en el procés d'aprenentatge. S'interessa per acabar i presentar el treball d'una forma acurada. Mostra una actitud participativa, aportant idees i opinions, en les activitats proposades.
	Gestionar el treball del grup coordinant les tasques i el temps.	Participa activament en les exposicions orals.
	Generar possibilitats noves i divergents des dels coneixements previs del tema.	S'interessa per descobrir diverses maneres d'expressió artística.
<i>Consciència i expressions culturals.</i>	Mostrar respecte per les obres més importants del patrimoni cultural a nivell mundial.	Valora positivament la lectura de textos amb intenció literària.
	Apreciar la bellesa de les expressions artístiques i dels fets quotidians.	Desenvolupa la imaginació i la creativitat a través de la lectura de mites.

6. TASQUES

Libre de l'alumnat (LA) / Quadern de l'alumnat (QA) / Proposta didàctica (PD) / Recursos fotocopiables (RF) / Llibre digital (LD)

Tasca 1: Llegim i comprenem la lectura

- Seguim els suggeriments metodològics de la PD per a la realització i la valoració de la lectura.
- Escoltem l'enregistrament de la lectura que acompanya el LA o en el LD.
- Responem les activitats sobre la lectura del LA, de la PD i fem el treball cooperatiu de la PD.
- Realitzem les activitats proposades en el LD.
- Completem amb la comprensió lectora complementària dels RF i la del QA.

Tasca 2: Els prefixos

- Introduïm el concepte de prefix i la utilitat que té aquest tipus de morfema amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Presentem els conceptes de la tasca en la galeta del LA.
- Fem els exercicis del LA i del LD.
- Completem amb les activitats de la PD, del QA i les fitxes de reforç i d'ampliació dels RF.

Tasca 3: Els determinants (2): possessius, numerals i indefinits

- Introduïm el concepte de determinants amb els suggeriments metodològics de la PD i identifiquem els possessius, els numerals i els indefinits.
- Presentem els tipus de determinants treballats en aquesta tasca en la galeta del LA.
- Fem els exercicis del LA i del LD.
- Fem el treball cooperatiu de la PD.
- Completem amb les activitats de la PD, del QA i les fitxes de reforç i d'ampliació dels RF.

Tasca 4: La dièresi

- Introduïm els dos usos de la dièresi amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Presentem els conceptes de la tasca en les galetes del LA.
- Fem els exercicis del LA i del LD.
- Fem servir l'enregistrament que inclou el CD d'àudio que acompanya el LA com a suport per a fer les activitats.
- Fem les activitats de la PD, del QA i les fitxes de reforç i d'ampliació dels RF.
- Completem amb la col·lecció «Quaderns d'ortografia» i els dictats complementaris dels RF.

Tasca 5: El resum

- Introduïm el concepte de resum amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Presentem els conceptes de la tasca en la galeta del LA.
- Fem els exercicis del LA i del LD.
- Completem amb les activitats referides a l'esquema del QA.

Tasca 6: Resumir un conte

- Introduïm les pautes per a fer un resum oral correcte amb els suggeriments metodològics de la PD.

- Presentem els conceptes de la tasca en la galeta del LA.
- Escoltem l'enregistrament que inclou el CD d'àudio que acompanya el LA.
- Fem els exercicis del LA i del LD.
- Completem amb la comprensió oral dels RF.

Tasca 7: El mite

- Introduïm el concepte i la finalitat dels mites amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Presentem els conceptes de la tasca en la galeta del LA.
- Fem els exercicis del LA i del LD.
- Fem el treball cooperatiu de la PD.

Tasca 8: Tasca final: idees principal i secundàries

- Realitzem la tasca competencial de la unitat del LA amb el suport dels suggeriments metodològics de la PD.
- Fem els exercicis del LA i del LD.
- Reflexionem sobre la importància de llegir amb cura i entendre bé els textos a fi d'identificar-ne correctament les idees que inclouen a partir de les activitats del LA.

Tasca 9: Repàs de la unitat

- Introduïm el repàs dels continguts apresos amb els suggeriments metodològics de la PD.
- Fem el treball cooperatiu proposat en la PD per a resumir els continguts de la unitat.
- Fem les activitats de repàs de la unitat del LA i del LD. Amb l'alumnat corresponent, també fem l'Avance.
- Ampliem el treball de repàs amb les activitats del QA, si no l'hem fet servir abans.
- Recopilem les activitats per al dossier d'aprenentatge (*portfolio*) de l'alumnat.
- Reflexionem sobre el procés d'aprenentatge amb les rúbriques i les dianes de l'annex d'avaluació.

7. ESTRATÈGIES METODOLÒGIQUES

En el desenvolupament de les tasques es fan servir diverses estratègies metodològiques:

- Treball reflexiu individual en el desenvolupament de les activitats individuals.
- Fixació de rutines per a facilitar i millorar el treball de l'alumnat.
- Realització de treballs en grup i individuals.
- Treball en grup cooperatiu: agrupar l'alumnat en grups de 3 o 4 i usar les estructures d'aprenentatge cooperatiu suggerides en la PD del professorat per a treballar els principis de definició de l'objectiu grupal, d'interdependència positiva i d'interacció cara a cara.
- Posada en comú en gran grup després del treball individual o grupal.
- Reforç de l'atenció als altres i a les seues opinions.
- Respects de les normes bàsiques de la comunicació.
- Cercles d'aprenentatge.
- Exposició del professorat.

- Iniciació en el maneig de diferents tècniques d'estudi com ara el subratllat, el resum i la identificació d'idees principals i secundàries.
- Presentació de tècniques d'estudi diverses: el resum.

8. RECURSOS

Aquests materials de suport poden reforçar i ampliar l'estudi dels continguts d'aquesta unitat:

- Els quaderns d'activitats, complementaris al llibre de l'alumnat.
- Els quaderns 9 i 10 de la col·lecció «Quaderns d'ortografia».
- Les activitats d'ampliació i de reforç incloses en la proposta didàctica.
- Els recursos fotocopiabls de la proposta didàctica: activitats de reforç i d'ampliació, prova d'avaluació per a la unitat, un treball de comprensió lectora sobre un text expositiu, una fitxa per a millorar la comprensió oral i dos dictats més per a reforçar els continguts ortogràfics de la unitat.

Altres materials

- *Diccionari valencià. Primària.* Ed. Vox.
- Bingo ortogràfic.
- Alan Deyer. *L'espai.* Ed. Larousse.
- Mural de regles ortogràfiques.
- Mural de les conjugacions verbals.

Recursos digitals

- El CD d'àudio que acompanya el llibre de l'alumnat amb l'enregistrament de les lectures, els dictats i altres activitats amb suport auditiu.
- El llibre digital que permetrà fomentar l'ús de les TIC a l'aula emprant els recursos digitals que s'hi inclouen:
 - Enregistrament i recursos per a treballar la lectura inicial.
 - Dos enregistraments de cada dictat proposat en el llibre de text, un llegit a velocitat normal i un altre llegit més lentament per a usar-lo en el moment del dictat.
 - La icona d'un altaveu indica que hi ha enregistraments per a activitats que necessiten un suport auditiu en ortografia i en expressió oral.
 - Activitats interactives sobre els prefixos, els possessius, els numerals i els indefinits i la dièresi.
- Diccionaris digitals.
- Arran dels continguts de la lectura podem visitar webs sobre el cosmos.

9. FERRAMENTES D'AVALUACIÓ

- Registre d'avaluació (en l'annex d'avaluació).
- Prova d'avaluació de la unitat (en els recursos fotocopiabls).
- Uns altres recursos: rúbrica, diana, etc. (en l'annex d'avaluació).

10. MESURES PER A LA INCLUSIÓ I L'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

- Quines dificultats i potencialitats preveig en el grup durant el desenvolupament de la unitat?
- Com minimitzaré les dificultats?
- Quines necessitats individuals preveig en el desenvolupament de la unitat?
- Quins recursos i estratègies faré servir per a atendre les necessitats individuals?

11. AUTOAVALUACIÓ DEL PROFESSORAT

- Quin percentatge d'alumnes han assolit els objectius d'aprenentatge de la unitat?
- Què és el que millor ha funcionat en aquesta unitat?
- Què canviaria en el desenvolupament de la unitat el pròxim curs? Per què?